

Prof. dr. Persányi Miklós beszéde a Holnemvolt Vár megnyitóján (2018. május 17.)

Tisztelt Főpolgármester Úr, Miniszterjelölt Úr, Államtitkár-jelölt Úr! Főpolgármester-helyettes Asszony és Urak! Tisztelt Kormány meghatalmazott, Polgármester, Főigazgató és Vezérigazgató Urak, Tisztelt alkotó művészek, Hölgyeim és Uraim, kedves Vendégek!

Külön is köszöntöm a Hetedhét Palota meséinek alkotóit, köztük magát Csukás István „fősárkány” urat, Sajdik Ferenc grafikusművészt és Ternovszky Béla rajzfilmrendezőt, valamint a prózai és éneklő Vukokat, Pogány Judit és Wolf Kati művésznőt, Gyabronka József és Maros Gábor művész urat.

A Fővárosi Állat- és Növénykert szakmai ars poeticája, egy rövid mondatba belefér: Állati jó helyeket szeretünk csinálni – a szó minden értelmében. Ahol ma vagyunk, a Holnemvolt Vár, az állatkerti játszópark is remélem, hogy ilyen.

A Holnemvolt Vár az első olyan gyöngyszeme intézményünk nagyléptékű fejlesztésének, amelyet a nagyközönség használhat. Az Állatkert szakmai stábjába sok-sok éven át dédelgette elképzeléseit arról, mit építenénk, ha lenne hol és lenne miből.

Mire „megnyílt előttünk a tér”, már egyben is volt a koncepció. Beleépültek a közönség kívánságai, az állatkertek nemzetközi fejlődési trendjei és persze nagyon meghatározták az új terület adottságai. Ötféle program valósul meg: a területnövelés, egy új kiszolgáló zóna létesítése, a Holnemvolt Vár kialakítása, a Pannon Park és egy autóparkoló építése.

Az elképzeléseink szerencsére találtak az intézményt fenntartó Főváros, illetve a Kormány szándékaival. Mi több, a megvalósításhoz szükséges forrásokat is megkaptuk. Mindezekért köszönet illeti azokat, akik döntéseikkel lehetővé tették a fejlesztések elindítását:

- Tarlós István Főpolgármester urat és helyetteseit,
- a Főpolgármesteri Hivatal vezetőit és munkatársaikat.
- Nagy köszönettel tartozunk a Kormánynak, és kormányzati vezetőknek, amiért a Főváros és az Állatkert forrásait a Holnemvolt Vár esetében is kiegészítették a projekthez adott támogatással, segítettek rendelkezésünkbe juttatni a hajdani Toxikológiai Intézet és a MÁV egyes ingatlanait, és nagyrálátóan finanszírozzák a többi projektet is.
- és köszönjük mindazon cégek vezetőinek, akik segítették a haladást, például az MNV a MÁV, a Budapest Közút, a Főkert Zrt-knél.

Nagy eredmény, hogy az Állatkert területe, amelyet egy évszázadig csonkítottak, végre megnövekedett. Ennek köszönhető, hogy egyáltalán gondolkodhattunk új látványosságokban. Több lépésben, bő 8 olyan hektárral gyarapodott 19 hektárra a tér. Korábban egészen más célt szolgáltak ezek a területek, és sok jelenlévőnek köszönhetjük, hogy a régi Vidámpark, Toxikológiai Intézet, tojáspar üzem, felhagyott vasúti pálya, és elhanyagolt sikátor helyett valami sokkal jobb, hasznosabb lesz itt. Bár volt törekvés rá, hogy pláza, hotel, irodanegyed, lakópark legyen, mégis a nagyközönséget szolgáló közösségi terek, különleges parkok létesülnek.

Amint látni tetszenek, most másfél hektárnyi terület született itt újjá, és nyílik ki a közönségnek. Olyan területeket nyitunk meg a nagyközönség előtt, amelynek a nagyobbik felében az Állatkert 1908-ban létesült gazdasági udvara, egy elzárt üzemi tér volt egy évszázadig. A kisebbik felét pedig fél éven át zárva tartották.

Remélem, hogy az új park kicsiben, ugyan csak másfél hektáron, de előrevetíti azt a gazdag tartalmat és minőséget, amely meggyőződésem szerint az egész Állatkertet, és a napjainkban újjászülető Városliget majd száz hektárját jellemezni fogja a jövőben.

Tehát a második lépés is megtörtént, az új Kiszolgáló Zóna elkészült. Átvettük, átépítettük, és tavaly már használatba vettük a máshová költöztetett Országos Toxikológiai Intézet térségét. Evvel nyílt meg a lehetőség a Holnemvolt Vár, a harmadik, de az első igazán látható fejlesztésünk létesítése előtt.

De hadd említsem, hogy a negyedik, a legnagyobb projektünk is jól halad. Pár méterre innen a Pannon Park épül a Market Zrt. impresszív szervezetségével. Folyik a Hermina Garázs előkészítése

is. És eközben persze nem állhat meg az élet a régi állatkerti területen sem, hiszen idén egymilliónyi látogató fordul meg ott, és fontos műemlék-rekonstrukció történik az Elefántházon és a Nagysziklán.

x

Kedves Vendégeink! Köszönöm Önöknek, hogy annyi segítségük, támogatásuk után most együtt ünnepelnek velünk. Sokukkal álmodtunk együtt, és a Holnemvolt Várban egy különös álom öltött testet. Legyen még egy új Állati Jó Hely Budapesten, mert ilyenből örökké hiány van.

Sorsomnak hála, 30 évnél is tovább neveltem kisgyerekeket, összesen hármat. Már a legkisebb is inkább hölgy, de élénken emlékszem mindegyikük szinte egyforma kérdéseire: „Apa, hova megyünk ma?” és persze „Mikor érünk oda?” És emlékszem, hogy milyen nehéz volt jó választ adni, hiszen alig volt a városban olyan hely, olyan program, amit a kicsik is szeretnek. Mára sokat javult a helyzet, de megtanultam tőlük, hogy az állatokkal való közvetlen találkozás a kisgyerekek számára minden mást felülír, legyen az színház, mozi, múzeum, akármilyen.

A városi gyerekekben egyszerűen feltör az elemi ösztön arra, hogy más lényeket megismerjenek, megcsodáljanak, megérintsenek, megöleljenek. Megszeressenek. És persze akad más nekik kedves dolog az ÁLLAT mellett, például a JÁTÉK, csupa nagybetűvel. No és egy harmadik dolog: a MESE.

Állat – játék – mese külön-külön is nyerő, de azt gondoltuk, hogy együtt, egyszerre biztosan olyan, ami a kisgyerekeket boldoggá teheti. Segítheti őket a természetet, az életet jobban érteni és szeretni. Mert még három dolgot kellett hozzáadnunk, a SZERETETET, a JÓSZÁNDÉKOT, és a MUNKÁT. Végül mindaz, amivel itt találkozni fognak, így készült. Igaz szeretettel, nagy jó szándékkal, és nagyon sok munkával.

A Holnemvolt Várban minden a 3 és 10 év közötti kismembereknek szól. Nekik készült. No meg szüleiknek, nagyszüleiknek, testvéreiknek. Vagyis a CSALÁDOKNAK. Egy olyan közösségi teret akartunk teremteni, amely a kisgyerekes családokat szolgálja. Nem tudtuk előre, hogy pont az idei évet nyilvánítja a Kormány a Családok Événé, de örülünk, hogy mi is hozzájárulhatunk az év rangos történéseihez.

x

Ugorjunk vissza az időben, vegyük elő a Vasárnapi Újság 1912/36-os számát, amelyben Tálon Kornél így írt „A GYERMEKEK ELDŐRÁDÓJA” címmel: „Az idej nyáron végre megnyílt az első igazi játéktér, okos angol mintára... Az Állatkertben van ez a pesti Eldorádó, a hol bárki fia-lánya nemcsak szabad tere, hanem sokféle játék- és tornaeszközhöz is jut...” 106 évvel ezelőtt éppen a most újra megnyíló területen volt Budapest legelső 4 gyermekjátászó-helye között a legszebb, a legjobb. Most sem lesz másként.

Nem maradhattak elfeledve az e helyet volt Régi Ligeti Vurstli hagyományai sem. Városképi jelentőségű utcakép-rehabilitációt végeztünk az Állatkerti körúti telekfronton. visszaadtuk a tér hajdani szerkezetét. A pesti szecesszió ékeként felújított Schäfteiner-körhinta több mint 60 évig maradt magára. Most régi fényképek nyomán visszakapta szomszédját: a hajdani Helfgott Gyorsfényképészet kéttornyú épületét. A Royal Vio mozgóképszínház helyén meg a Vurstli egyik homlokzata házasodott az angolparki Varieté épület teraszával és a szeparék ablaksorával vadonatúj póni-lovardánkon. Mindezeket Anthony Gall Ybl-díjas építész álmodta meg.

Tessék megcsodálni, hogyan kerültek a Körhintára és környékére a szecesszió legfinomabb színei, türkíz, okker, arany emeli az épületek eleganciáját, ez Baliga Kornélnak köszönhető. A Körhinta figuráinak, a Pörtl Céllövöldének a megújulása, meg hogy nemsokára ismét jár kisvona is, ahogy az Angolparkban is, az az egyik utolsó mutatványos dinasztának, a Greznár családnak köszönhető. Újra forog az Elvárásolt Hordó is.

Találkozni tetszettek a 165 éves vassarkányokkal, akikről senki sem tudja, ki készítette Reitter Ferenc, vagy Feszli Frigyes-e. De van a művészet terén is folytonosság: tessék megcsodálni ifjú képzőművészek alkotásait. Székely Kata szobrászművész volt a Vár arculati egységének őre, és egyben a bronzsüni alkotója. Kő Boldizsár szobrai a Szép Miklós játszóteret díszítik, Szőke Gábor Miklós repülő vízilova a Karavánszeráj homlokzatát őrzi. (Őrá még nem készült mese.) Viszont

mindenki ismeri Bambit – Zsigó András készítette az üldözőktől rejtőző Bambival kerámiából Felix Salten emlékművét – hadd tudja jobban ország és világ, hogy a világhírű író 1869 őszén nem máshol, mint Pesten, a Városligetnél született...

x

Ahhoz, hogy ennek a parknak az ötlete, a koncepció megszülessen, a már klasszikus magyar állatos animációs film-mesék alkotóinak munkája adta a feltételeket: írók, zeneszerzők, rendezők, rajzoló- és bábalkotó-művészek, meg hát az előadóművészek, akik milliók ismerőseivé tették Süsüt, Pompomt és Gombóc Artúrt, Frakkot, Mekk Eleket és társaikat, akik a Hetedhét Palota lakói.

Tapcsoljuk meg őket!

És itt hadd szakítsam meg bemutató szövegemet, és szólítsam házigazda-társamat, Csukás Istvánt a mikrofonhoz.

[Csukás István rövid köszöntője itt hangzott el]

Köszönöm Csukás István költői gondolatait!

A Holnemvolt Vár külső bemutatóhelyei is színes, érdekes világokra nyitják rá a szemünket. Van itt két tucat féle állat, a „Szörmókosnál” alpakákkal, a Csúrnél különféle mesés háziállatokkal lehet találkozni, újjászületik a gyerekek kedvence, az Állatsimogató, sőt dámszarvasok is laknak itt. No és ki látott már tengerimalac-várost? Most láthat újra azt is, mégpedig rókabiztosat.

A Holnemvolt Várat holnaptól már a nagyközönség is birtokba veheti, de a fejlesztéssel nem állunk meg. És itt most még csak nem is csak a 2020-ra elkészülő Pannon Parkra, meg Hermina Garázsra gondolok.

Érdemes lesz ezután is figyelni a Holnemvolt Várra. Időről időre új és új elemekkel, programokkal egészül ki majd. A nyáron megnyílik a Titokpince és a Sünispotály. Utóbbi lesz a központja az Állatkertben zajló nagyléptékű állatmentő munkának. Az év végének lesz a meglepetése, ha elkezdí majd a munkáját a Cápasuli itt a Holnemvolt Várban, de ez voltaképpen a szomszédos területen épülő Pannon Park előrehozott eleme lesz. A Biodómban létesülő tengeri bemutatóba kerülő kis cápák nem maradhatnak nevetlenek...

x

Hölgyeim és Uraim!

Ebben az új családi parkban végre csokornyai olyan dolgot valósíthatunk meg, amelyeket régóta szeretett volna a közönség, de nem igazán volt módunk és helyünk rá. Állatsimogatóból három is készült, és végre lehetőségünk van újjáéleszteni Állatkertünk gyereklovas hagyományait. Aztán van itt négy új játszótér, korszerű mosdók és vendéglátás.

Nagyon összetett, sokelemű feladata volt a kivitelezőknek. Hadd emlékezzek meg a róluk is: a Gelka System – Gyarmati István vezetésével és a Resonator Kft – Szarka Imre vezetésével másfél évig dolgoztak itt építész, gépész, táj- és kert, közmű-, és úttervezőkkel, és azzal a több száz munkásemberrel, akik a két kezükkel hozták létre mindazt, amit látunk majd.

Rengeteg volt a teendő. Az új területekkel a felszín alatt lepusztult közművek, csatornák, csövek, kábelek gordiuszi csomóit, régi épületek pincéit, alapjait kaptuk mindenfelé, no meg méteres, olykor több méter vastag betonlemezeket. Bontás, ásás, új közművek építése – nehéz, de nem látványos változások.

Látható viszont az, hogy összesen 13 épület összesen több mint 5000 négyzetméterén végezték el a munkát: újat építettek, vagy teljesen rekonstruáltak, átépítettek. Mindet hosszú felsorolni, csak párat említek:

- Megtörtént a Hetedhét Palota épület és a Schaffner Körhinta teljes rekonstrukciója,
- Felépült a Sárkányos Kapu bejárati pavilon, a Póni Lovarda, a Várpalánk Favár,
- Teveszeráj épületet alakítottak a régi Műszaki Épületből.

- Egy valódi régi erdélyi Csúrt ide hoztunk Kápolnásfaluból, Hargitából.
- átalakították a régi Takarmányudvar épületeit Pék-, Fazekas-, Papírmerítő és Nosztalgia Fényképész műhelyké.

A legnagyobb ház lett a Holnemvolt Vár szíve, amely holnaptól Hetedhét Palotaként fogadja a gyerekeket. De előbb 35 szolgálati lakást kellett kiköltözteni két évtized alatt. Eztán öt szinten, mintegy 2700 négyzetméteren létesült egy különleges kultúr-, oktató- és játszóház, amelynek játékaik és élményei állatos mesék ernyője alá szerveződnek. A kiállítás tervezője a Brightly Kft. volt, Kücsön Gyula és Kovács Virág vezetésével, majd a véglegesítést a gelkások fejezték be Morócz Ivett irányításával. Mi mindennel? 40 féle állat, és még több fajta egyedi elektronikus interaktív játékkal. Csukás István hétpróba és állatleíró verseivel, két tucatnyi meseszoborral, vendéglővel és ajándékbolttal. Meg persze baba-mama, vagy baba-papa szobákkal.

Mit csináltak még? Sétányokat és tűzoltóutakat, vagyis útépités, tereprendezés és térburkolatfektetés kb. 5000 nm-en, vasúti töltés, és új kerítések építése több száz méteren. Teljesen új ivóvíz, öntözővíz vezetékek, csatorna, gáz, elektromos és optikai közművek. Állatkifutókat építettek kb. 2100 nm-en: lovaknak, tevéknek, dámszarvasoknak, alpakkáknak, nyulaknak, szarvasmarháknak, juhoknak, kecskéknak, disznóknak, baromfiaknak. Négy játszóteret építettek kb. 1000 nm-en, kertet 1500-on, benne patakkaival és tóval. Két tucat koros fát telepítettünk át a Pannon Park területéről a Holnemvolt Várba: olyan helyeken is találkozhatunk ma természetes fákkal, ahol korábban kopár betonmezők voltak. Tettük ezt annak ellenére, hogy akadnak, akik szerint ez lehetetlen. Érdemes egy pillantást vetni például arra a szép szál platánra, amely most a játszótérnél ad árnyékot. Ez a legnagyobb valaha átültetett fa az országban: törzsének átmérője 1 méter, és a földlabdával együtt 107 tonnát nyomott. Amint látható, ez a fa is köszöni szépen, nagyszerűen érzi magát.

x

A sok ember között, akik megalkották ezt a szokatlan új parkot, nem feledhetők az Állatkert saját munkatársai. Régóta készülnek, már rengeteget dolgoztak és nagyon várták ezt a napot. Felsorolhatnám a Kiemelt Fejlesztések Osztálya, az Ismeretterjesztő Osztály, az a Parasztudvari Körzet, az Üzemeltetési Osztály, a Gazdasági Igazgatóság nagyon sok érintett munkatársát.

Külön, név szerint is meg kell említenem Győry András, aki szinte emberfeletti munkával fogta össze a projektet a szerzői jogi szerződésektől a tervezők és kivitelezőkkel való folyamatos tárgyalásokig. Meg még kiemelem néhány kollégámat, akik hatalmas lelkesedéssel töltötték fél életüket hol a helyszínen, hol a telefon, számítógép mellett az elmúlt hosszú hónapok folyamán: hadd emeljem ki Géra László informatikai vezetőnket, aki minden cső, kábel és más vezeték főfelügyelője volt itt, Sándor Istvánt, Malya Pált, Bogdán Lászlót, Ligetfalvi Györgyöt, Mikó Mónikát és sok más munkatársam munkáját.

Ahogy mondtam, állati jó helyeket akarunk teremteni, ahol jó lenni, ahova gyerek és felnőtt egyaránt visszavágyik. Örülünk a közönség szeretetteljes visszajelzéseinek és hadd köszönjem meg itt is az Arany Bölcső díjat, amelyet épp a napokban kaptunk ebbéli törekvéseink elismeréseként a Nagycsaládosok Országos Egyesületétől.

Intézményünk munkatársai nap, mint nap azon dolgoznak, hogy az Állatkert látogatása legyen a legjobb családi program, a legmaradandóbb családi és közösségi élmény.

A Holnemvolt Várat tehát holnap délelőtt már a nagyközönség is birtokba vehet. Kívánom, hogy Budapest és az ország közönsége, a határokon túlról idelátogatók is olyan örömmel fogadják, amilyen igaz szeretettel, nagy jó szándékkal, és nagyon sok munkával és lelkesedéssel mi dolgoztunk a létrehozásán.